

Алекс Болдин

Мария

Не познавам жена, която да умее да прави така хубаво сладкиши като Мария. От детството ми е останал тоя спомен. По всяко време на деня из апартамента се разнасяха чудните аромати, на ванилия, карамфил, канела и на какви ли още не чудодейни подправки. Живеехме две семейства в едно старо двустайно, общинско жилище, две бедни семейства в едно оскъдно и гладно време. Мария имаше две дъщери. И двете бяха по-големи от мен. Бях тайно влюбен в малката, влюбен колкото може да бъде влюбено едно осем годишно хлапе. Мария вероятно знаеше за моето увлечение, защото от време на време, почукваше на нашата врата и усмихнато подаваше на майка ми малка чинийка със сладкиши. Поглеждаше към мен и казваше: „Нека да хапне юнакът. Да стане истински мъж.“ Аз попримигвах, мушвах се засрамено зад гърба на мама и не смеех да я погледна в очите. А те очите и бяха винаги засмени. Цялото и лице беше засмяно, изобщо бе една ведро и добра жена. Носеше се модерно, с изискани тоалети. За онова време това беше истински лукс. По-късно от мама узнах, че е работила в театъра. Била е гардеробиерка. Всичките и прически бяха като по журнал. Поведението и бе на светска жена с добра финансова осигуровка. Иначе нямаше образование. Едва умееше да пише. С мъжа си се бяха открили на село, а след сватбата се бяха заселили в града.

През лятото на шейсет и шеста мъжът и Стоян, заболя от рак. В двете семейства настана смут. Мария и мама непрекъснато шушукаха тревожно, обсъждаха тая страшна новина. Аз учех за матура, а голямата им дъщеря вече бе заминала за София. Беше станала студентка по българска филология.

Не мога да забравя онези тъжни месеци. Чичо Стоян се топеше пред очите ни. Беше спрял цигарите, но болестта го ядеше непрестанно отвътре. Мария посърна. Ходеше като лунатичка. Вечер хващаше мъжа си за ръка и го повеждаше към стадиона. Там правеха дълги разходки, а като се върнеха Стоян кашляше мъчително преди да заспи.

Спомням си, че мама все ми повтаряше назидателно. Ако започнеш да пушиш ще се разболееш като чичо ти Стоян. От тогава намразих цигарите, та и до ден днешен. Никой и по никакъв начин не може да ме накара да сложа цигара в уста. В една гореща юлска нощ чичо Стоян тихичко издъхна. Всички бяхме будни, защото зад тухлената стена се носеше на талози скръбния вой на Мария. Беше наистина страшно. Един човек, с когото деляхме скърби и радости си беше отишъл от тоя свят завинаги.

Матурата ми мина мъчително. Все пак успях да взема висока

оценка и тя ми помогна да запиша през есента инженерство в София. През цялото следване рядко се вяхвах в къщи. Един ден узнах, че моята детска изгора, малката дъщеря на Мария бе заминала за Франция. По това време беше изключително трудно да се заmine за западна държава и се чудех как е успяла. Много и вървяха езиците. С много труд и постоянство бе изучила френски перфектно. „Намери си по Черноморието един французин. Залюбиха се и замина с него.“ Така обясняваше събитието Мария. Беше и тъжно, защото бе останала сама. За една година косата и побеля. Боядиса я в синьо, също като в моден журнал. Вечер до късно се заседяваше в театъра. Понякога ходеше с трупата на дълги командировки. Ароматът на сладкиши изчезна от нашето жилище.

В самия край на моето следване нашите купиха нов апартамент и се изнесохме да живеем в отдалечен нов квартал. Мария си остана напълно сама. Много рядко я виждах, а когато се случеше, не можех да я позная. Имаше прекрасен вид. Винаги бе облечена по последна модна линия. Май беше престанала да скърби за мъжа си или поне така ми се струваше.

Веднъж мама я видяла, разговорили се и Мария се похвалила, че е вече пенсионерка. Човек не можеше да и даде тая възраст. Никой не знаеше как се поддържа тая жена, с какво се храни, какъв режим на живот води. Вероятно си имаше свои малки женски тайни за запазване на красотата.

Родният ми град не е голям. Повечето му жители се познаваха, знаеха си битието и житието, знаеха дори някои от скритите си лични тайни.

За Мария говореха най-различни неща, и хубави и лоши. Когато човек я видеше, си казваше, че времето е спряло за нея. Беше запазила грациозната си осанка, оня рядък финес на външността, който жени на нейната възраст трудно успяваха да постигнат. Завистници говореха, че е преспала с всички актьори от градския театър. И да е вярно, за сама жена това не е най-лошото качество. От кой ли бях чул, че сексът поддържа младостта на човек. За нея това вероятно беше вярно.

Годините отлитаха безвъзвратно. Младостта коварно изостави много наперени суетници. Нашият „нов“ квартал постепенно остаря и се разрасна. Често пъти обаче, когато минех край старото ни жилище, се сещах за Мария.

Веднъж, наблизко видях приятел от детството. Разхождаше миловидно кученце. Спряхме се, разговорихме се. Спомнихме си за миналото. Той все още живееше на старото си място, под нашия малък

кооперативен апартамент.

Попитах го за Мария. Умълча се. След дълга пауза започна да разказва.

– Не е тая Мария, която помниш. Това което остана от нея е бледо копие на онова което беше. Годишите си казаха своето, приятелю. Баба Мария я хвана склерозата. Мисля, че вече е на повече от деветдесет години. Не знае какво прави, не знае по кой свят ходи. Гладува като куче, защото пенсийката и е много малка. От социалните и отпуснаха помощ за храна, но не знае къде да иде за да си я вземе. Жена ми ходи да и взима пенсията. След като и я даде, тя обикновено я скрива на такова място, че след време не може да си спомни къде е то. Сипваме и по малко супа за обяд. Ако я видиш, няма да я познаеш. Станала е на скелет. Сутрин става рано, облича се, взема един полиетиленов плик и започва да обикаля кофите за смет. Дори когато се е нахранила, ходи и рови. Да я питаш, не може да ти каже защо. Така е с Мария. Дано Господ си я прибере по-скоро, че нейният живот не е живот.

Стана ми тъжно. Не можех да си я представя така. Старостта в съчетание със самотата е страшно нещо. Човек рано или късно се поболява.

Тези дни разглеждах в интернет един нов сайт на познат съгражданин. Беше сайт за фотография. В него бяха поместени прекрасни снимки, които заслужаваха да бъдат показани на конкурс. Авторът бе уловил много интересни мигове от живота на съгражданите си.

На една снимка видях възрастна слаба жена да рови в кошче за смет на най-представителната градска улица. Надписът под нея гласеше: „Тъжната страна на нашето съвремие.“

Загледах се във фотографията. Нещо в тая жена ми се стори познато, прическата, облеклото, осанката... Но да! Разбира се! Това беше Мария или нейната бледа сянка. Някаква буца заседна на гърлото ми. Значи моят приятел бе прав.

Сутрин имах навика да се отбивам в магазинчето за закуски, зад старата червена сграда на бившето кино. Беше ми на път за работа. Купувах баничка и боза, хапвах набързо и продължавах.

Тая сутрин обаче, край една от масите, видях да седи една много слаба, облечена с избелял шлифер старица. Лицето и бе силно повяхнало и сбръчкано. Сините и очи с угаснал поглед блуждаеха безцелно, оградени с тъмни кръгове. Никой от опашката за закуски не и обръщаше внимание. Очевидно беше много гладна, защото следеше с поглед движенията на продавачката.

Веднага я познах. Беше Мария. Приближих се, седнах до нея. Тя очевидно не ме забеляза. Едва когато сложих ръка на рамото и се обърнах и ме погледна.

Здравей, лельо Мария! Помниш ли ме?

Не мога... Не мога да си спомня... Господине...?

– Аз съм Стефан. Преди много години живеехме заедно. Ти ме знаеш като дете.

– А-а-а..., Стефчо! Ти ли си...? Боже, колко време мина... Променил си се... Едва те познах...

– Искаш ли да те почерпя...? – Тя очевидно не чу думите ми. Вниманието и бе някак превключило.

Да ти взема ли една баничка?

... Една баничка? Не, благодаря...!

А едно кафе?

Кафе не пия. Става ми зле от него...

Тогава една боза?

Хайде вземете ми една баничка...

Наредих се на опашката. Купих и една топла баничка и една боза. Дадох и ги... Тя ги пое, внимателно ги пхна в полиетиленовия плик, и отново зарея блуждаещ поглед.

Хайде хапни!

Не... Закусвала съм. Сега ще си ида у нас и ще си сваря един чай.

Да те изпратят ли до някъде?

Добре, изпрати ме...

Помогнах и да стане. Тънкото и бастунче зачука по плочите на главната улица. Олюляваше се. Хванах я за ръка и я поведох както се води малко дете.

Обаждат ли се дъщерите ти, лельо Мария?

– Не се обаждат... Стефчо-о-о, отивам си сине. Малко ми остава да живея...

– Не говори така, лельо Мария. Да не се бъркаме в делата на Господа... Ще мина да те видя някой ден, ще мина...

Добре...

Изпратих я до някъде, целунах я по бузата и си взехме довиждане. Трябваше да платя сметката за клетъчния си телефон. Запътих се към офиса на М-тел. Преди да вляза вътре, се обърнах. Загледах се надолу, по продължение на главната улица. Погледът ми неволно търсеше Мария. На стотина метра в далечината я съзрях.

Беше се спряла до едно кошче за боклук. Наведена над него, с

протегнатата ръка, тя ровеше съсредоточено без да изпитва нито капчица срам и неудобство от минувачите. Бе забравила за топлата баничка и бозата които и бях дал преди малко. Това занимание бе явно най-важното за нея. Беше обикновеното и старческо всекидневие.

Въздъгнах тъжно. Топлият априлски вятър ме погали успокоително по лицето. В клоните на току що разделените се брези цвърчеше и подскачаше весело ято от немирни врабци. Животът, тоя гаден но красив проклетник, продължаваше.

10.04.2008 г.

Враца

КРАЙ

© 2008 Алекс Болдин

Източник: Авторът

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7005>]